

Convenant Cultuureducatie Primair Onderwijs Zutphen 2021-2029

Convenant Cultuureducatie Primair Onderwijs Zutphen 2021-2029

Inhoud

Inleiding	2
1. Ambities Cultuureducatie Zutphen	3
2. Wensen voor convenant Cultuureducatie Primair Onderwijs Zutphen 2021-2029	4
3. Cultuureducatie Zutphen 2021-2029 doe je samen!	5
3.1 Diverse onderdelen-inhoudelijk en randvoorwaarden	6
3.2 Financiën	8
3.3 Rollen en taakverdeling	9
4. Deskundigheidsbevordering	9
Bijlage 1: Financiën	10
Bijlage 2: Landelijke subsidies en uitgangspunten	12

Foto 1 Schouwburgbezoek

Inleiding

Voor u ligt het convenant 'Cultuureducatie Primair Onderwijs Zutphen 2021-2029'. Dit is een vervolg op het lopende convenant met wijzigingen en aanscherpingen, aangedragen door het onderwijs en het netwerk van culturele instellingen en kunstprofessionals en landelijke ontwikkelingen.

Dankzij het convenant 'Cultuureducatie 2017-2021' zijn al mooie ontwikkelingen tot stand gebracht rond een duurzame samenwerking tussen onderwijs en cultuur, met als resultaat een sterk Zutphens en regionaal netwerk.

Een transitie heeft plaats gevonden van een jaarprogramma met aanvankelijk losse onderdelen naar educatieprogramma kunst en cultuur binnen het curriculum op alle scholen.

In de gemeente Zutphen werken veel scholen met nieuwe onderwijsconcepten of -methoden.

Muzehof sluit hier op aan in het nieuwe convenant.

Met ontwikkelingen zoals de subsidieregeling *Cultuur Educatie met Kwaliteit (CMK)*, het convenant *Méér Muziek in de Klas Lokaal* en de ontwikkeling van de erfgoededucatie leerlijn *Reizen in de Tijd*, zien we de wens in vervulling gaan van de scholen om zich op het gebied van cultuureducatie verder te professionaliseren en bij de school passende keuzes te maken.

In 2019 is het driejarig project *Erfgoededucatie Lochem-Zutphen* gestart, waarvan Muzehof de projectleiding heeft. Het project heeft erfgoededucatie in de regio Zutphen - Lochem stevig op de kaart gezet.

Er zijn mooie en waardevolle lessen ontwikkeld voor het primair onderwijs door lokale erfgoedpartijen, in samenwerking met de scholen. Alle lessen bij elkaar vormen samen, indien wenselijk, een doorlopende leerlijn. Doel is een breed en divers erfgoed educatief aanbod.

Dankzij het convenant *Méér Muziek in de Klas Lokaal Lochem, Zutphen e.o.* kan ieder kind zich ontwikkelen met muziek, zowel binnen- als buitenschools. Samen staan we voor goede muziekeducatie, beschikbaar voor elk kind in de leeftijd van 4 tot 13 jaar in de gemeente.

Door de samenwerking en afstemming van alle partijen (onderwijs, muziekaanbieders, Muzehof, vakopleidingen, bedrievennetwerk) te organiseren en te stimuleren, steunen ondertekenaars van dit convenant het belang van goede cultuureducatie met speciale aandacht voor muziek.

We zien een grote toename van scholen die deelnemen aan de subsidieregeling *Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK) 2021-2024*.

Door deelname krijgen scholen de kans om het cultuuronderwijs verder te verstevigen, waardoor het een vaste waarde in het onderwijs wordt. Zo is er aandacht voor (team)scholing, lessen ontwikkelen samen met een kunstenaar, coaching en visie ontwikkelen op cultuuronderwijs.

Al deze ontwikkelingen sluiten goed aan op de ambities van de basisscholen en de culturele en gemeentelijke ontwikkeling:

- Cultuureducatie en -participatie van kinderen.
- Persoonlijke ontwikkeling en ontmoeting van mensen stimuleren door middel van cultuur.
- Samenwerking in het culturele veld verder uitbouwen.

Mooie koppelingen en prachtige kansen voor goed en waardevol cultuuronderwijs!

Foto 2 Kindervoorstelling

1. Ambities Cultuureducatie Zutphen

Kenmerkend aan CMK (Cultuureducatie met Kwaliteit) is dat het creatief proces wordt gebruikt om kunstvakken en zaakvakken op zo'n manier aan te bieden dat kinderen gestimuleerd worden om te gaan onderzoeken en experimenteren. CMK helpt leerkrachten om de samenhang tussen verschillende vakken te vergroten, waarbij kunstzinnige oriëntatie en wereldoriëntatie elkaar versterken. Het kunstvak krijgt betekenisvolle inhoud door de inhoud van de zaakvakken te gebruiken in het creatief proces. De benadering biedt veelzijdigheid wat betreft 21ste-eeuwse vaardigheden en de leerstrategieën. Leerstof kan bijvoorbeeld visueel, kinesthetisch of auditief vormgegeven worden aan de hand van beeldende kunst, dans, theater of muziek.

Het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA) heeft een handreiking voor cultuureducatie gepubliceerd : 'Basis voor cultuureducatie'. We stippen een aantal essentiële punten aan en relateren die aan de huidige en gewenste situatie in Zutphen.

De basis voor cultuureducatie staat voor¹:

- Gelijke culturele ontwikkelkansen voor iedereen van 0 tot 18 jaar

Situatie Zutphen: Basis Cultuurmenu zorgt voor kennismaking met alle disciplines en met de eigen lokale culturele omgeving. Door een gezamenlijk basisprogramma krijgt elk kind gelijke kansen.

Ambitie toekomst: basisprogramma doorontwikkelen naar aanleiding van de wensen van de scholen en de culturele omgeving, door jaarlijks wisselende programma's te ontwikkelen die aansluiten bij de thema's in de school.

- Cultuureducatie met een doorlopende leerlijn en geïntegreerd in het curriculum

Situatie Zutphen: dankzij o.a. *CMK-projecten* is kennis ontwikkeld over de rol van cultuureducatie binnen een leerlijn: hoe je verbindingen legt met andere (zaak)vakken en educaties (o.a. techniek).

Geschoolde vakdocenten en bekwame adviseurs hebben hieraan een bijdrage geleverd.

Erfgoed is hier ook een voorbeeld van.

Ambitie toekomst: meer scholen ondersteunen in hun ontwikkeling door middel van *CMK, Erfgoed, Méér Muziek in de Klas*.

- Verbinding tussen binnen- en buitenschoolse educatie; culturele activiteiten onder en na schooltijd

Situatie Zutphen: de Buursportcoach (is ook cultuurcoach) heeft contact met *Buiten Schoolse Opvang* (BSO). Hierbij wordt aandacht besteed aan uitwisseling van informatie en verdieping voor naschoolse activiteiten.

Er vinden ook workshops plaats. Hierdoor stimuleren we kansengelijkheid voor alle kinderen.

In vakanties worden ook culturele activiteiten voor jeugd georganiseerd b.v. TalentExpress.

Ambitie toekomst: de ingezette koers voortzetten en samen met het culturele veld projecten en activiteiten uitzetten en ontwikkelen, ten behoeve van een gevarieerd aanbod van naschoolse cultuuractiviteiten.

Aandacht voor *Voor- en Vroegschoolse educatie* (VVE) wordt hierin meegenomen.

Actie: Muzehof maakt een 'culturele kaart' waar alle cultuur- en kunstaanbieders zich kunnen presenteren.

Zodoende kunnen scholen en ouders zien wat er geboden wordt dichtbij school, in de wijk, lokaal en in de regio. De buurtsport/cultuurcoach kan desgewenst advies geven.

---

¹ Basis voor cultuureducatie (LKCA 2016) <http://www.lkca.nl/~media/downloads/portals/cultuuronderwijs/basis-voor-cultuureducatie/handreiking-basis-voor-cultuureducatie.pdf>

- Kennismaken en talentontwikkeling

Situatie Zutphen: door het basisprogramma maken leerlingen kennis met alle kunst disciplines, plus mogelijkheden en informatie over hoe ze zich hier verder in kunnen ontwikkelen in hun vrije/eigen tijd. Door procesgerichte didactiek in de kunstvakken, o.a. ontwikkeld in het *CMK-traject*, worden talenten eerder herkend.

Ambitie toekomst: de ingezette koers vervolgen en de persoonlijke ontwikkeling bevorderen en stimuleren. Door de uitrol van *CMK* worden meer leerlingen bereikt en dus maken meer leerlingen kennis met cultuur en ontwikkelen ze hun talenten op dit gebied.

- Een cultuurrijke leer- en leefomgeving

Situatie Zutphen: Er wordt met zoveel mogelijk lokale kunstenaars samengewerkt om samen cultuuronderwijs te ontwerpen. De afgelopen periode is geïnvesteerd in de verschillende *CMK-projecten* waardoor cultuurcoaches, vakdocenten, culturele instellingen en scholen elkaar steeds beter weten te vinden. Daarnaast levert de samenwerking met de lokale culturele basisinfrastructuur en het verdere culturele veld een belangrijke bijdrage. Voortdurend houdt Muzehof vinger aan de pols met betrekking tot de kwaliteit van de kunst- en culturaanbieders door o.a. scholingen aan te bieden. Muzehof maakt zoveel mogelijk gebruik van beschikbare locaties in Zutphen (o.a. Buitensociëteit). Daarnaast bouwen we aan een goede relatie met provinciale culturele partners, zoals Introdans en Phion.

Ambitie toekomst: de ingezette koers vervolgen. Steeds open staan voor nieuwe samenwerkingspartners.

Verbindingen met andere kennisdomeinen

Situatie Zutphen: Cultuur is vervlochten met allerlei facetten van de samenleving. Daarom zorgt cultuureducatie ook voor verbinding met andere (kennis)domeinen in het onderwijs, zoals taal en geschiedenis. Elementen kunnen worden ingezet ter versterking, inspiratie en ondersteuning van andere kennisdomeinen. De integratie van vakken en leergebieden in onderwijsprojecten of thema's helpt leerlingen de samenhang te begrijpen tussen verschillende onderwerpen.

Dankzij diverse *CMK-projecten* ontwikkeld binnen Muzehof, is er een impuls gegeven aan verbinding met diverse kennisdomeinen.

Ambitie toekomst: de ingezette koers vervolgen en doorontwikkelen. Muzehof staat open voor nieuwe samenwerkingen.

2. Wensen voor convenant Cultuureducatie Primair Onderwijs Zutphen 2021-2029

Huidig convenant (2017-2021):

Het huidige convenant regelt naast intenties voor onderlinge samenwerking en kwaliteit, met name de brede basis voor cultuureducatie voor alle kinderen door een cultuurmenu.

Het cultuurmenu wordt onder meer gewaardeerd om de kennismaking met de lokale culturele omgeving en de ervaringen met bijvoorbeeld professionele voorstellingen in het (film)theater. Daarnaast ontzorgt het cultuurmenu de scholen in organisatorisch opzicht en kosten; programmering, planning en (financieel gunstige) afstemming van de activiteiten.

Wensen van de scholen voor de toekomst (2021-2029)

Vanuit gesprekken met directeuren, ICC'ers (Interne Cultuur Coördinator) en aanbieders over het cultuurmenu 2017-2021 wijzen erop dat:

- de meeste scholen meer keuzevrijheid willen hebben uit het culturele aanbod;
- met name bij de scholen die bezig zijn met onderwijsvernieuwing valt op, dat de scholen de cultuureducatie zoveel mogelijk willen laten aansluiten op de eigen visie, werkwijze en vernieuwingsideeën;

- van belang blijft het collectieve gegeven (alle scholen doen mee) en loyaliteit aan elkaar (grote en kleine scholen hebben dezelfde mogelijkheden). Op deze manier kunnen we een kwalitatief goed aanbod garanderen en een stevige financiering behouden;
- scholen werken meer thematisch en maken gebruik van de vakoverstijgende (ook wel 21ste-eeuwse) vaardigheden en houden rekening met de meervoudige intelligenties;
- een langer lopend convenant om garantie te kunnen bieden voor de toekomst en verder te kunnen bouwen aan ontwikkelingen en ideeën;
- het cultuurmenu meer in samenhang organiseren met zaakvakken;
- meer kennisontwikkeling van de ICC'er en directeur om de op maat samenwerking te kunnen faciliteren.

3. Cultuureducatie Zutphen 2021-2029 doe je samen!

Voor een goede cultuureducatie in Zutphen en om de (creatieve) ontwikkeling van 'jonge mensen' te faciliteren en te stimuleren, is inzet van en afstemming met vele partijen noodzakelijk: de scholen, de culturele aanbieders, culturele instellingen en Muzehof, in samenspraak met de gemeente.

Looptijd convenant 8 jaar

We maken afspraken voor een termijn van 8 jaar met alle partijen. In deze periode is het mogelijk alle scholen mee te nemen richting verankering en borging van onderstaande punten en worden de ontwikkelingskansen voor kinderen op het gebied van cultuur het grootst. Deze periode staat gelijk aan de schoolloopbaan en geeft daarmee inzicht in de culturele ontwikkeling van de leerling. De stuurgroep cultuureducatie Zutphen (bestaand uit drie directeuren PO scholen, vanuit elk schoolbestuur, twee ICC'ers, directeur Muzehof, directeur gesubsidieerde kunstinstelling Zutphen en cultuurcoach Muzehof) monitort drie keer per jaar de stand van zaken rond cultuureducatie. Daarnaast is er drie keer per jaar een overleg met alle ICC'ers (Interne Cultuur Coördinator). In het derde jaar en zesde jaar vindt er tussentijds een evaluatie plaats. Waar nodig worden aanpassingen gemaakt.

Basis Cultuurmenu/ Cultuur Bonus Programma en Componenten

Er is een basisaanbod gericht op kennismaking in het Basis Cultuurmenu, waarin keuzemogelijkheden zijn aangebracht (vraaggericht). De scholen nemen voor elke groep aanbod af, lettend op alle disciplines tijdens de schoolloopbaan te weten: dans, drama, beeldende kunst, literatuur, (nieuwe)media, muziek en erfgoed. Het Basis Cultuurmenu is een vervolg op het bestaande cultuurmenu en zet de uitgezette lijn van een kennismaking met alle kunst disciplines voort.

Bij het Basis Cultuurmenu hoort ook het Cultuur Bonus Programma (CBP). Dit bevat allerlei beweegactiviteiten met een cultureel tintje, zoals dans, circus en drama. Hier kiest een school drie uur per groep en naar eigen keus te verdelen.

Dit wordt mogelijk gemaakt voor de Buurtsportcoach-regeling van het Rijk i.s.m. gemeente Zutphen en Muzehof.

In samenspraak met de scholen kan er per jaar bepaald worden of extra componenten worden toegevoegd aan het Basis Cultuurmenu. Iedere school kan zo zijn eigen tempo bepalen en zijn prioriteiten stellen.

Verdiepingsprogramma

Om gefundeerd een eigen programma te kunnen kiezen is een visie en beleid nodig. Een gecertificeerde ICC'er (Interne Cultuur Coördinator) heeft deze taak.

Muzehof draagt zorg voor een verdiepend programma op verschillende niveaus voor directeuren, ICC'ers, leerkrachten, aanbieders en schoolteams, waarmee er gewerkt wordt aan de kwaliteit van het Cultuuronderwijs.

3.1 Diverse onderdelen-inhoudelijk en randvoorwaarden

Basis Cultuurmenu en Cultuurbonusprogramma (CBP)

Het Basis Cultuurmenu en Cultuurbonusprogramma bestaan uit: vraaggericht aanbod, waarin de leerling kennis maakt met de zeven kunstdisciplines, gedurende de schoolloopbaan. Hierin wordt samengewerkt op lokaal niveau met lokale aanbieders en culturele instellingen en op regionaal niveau met de provinciale kunstaanbieders.

Basis Cultuurmenu: de nadruk ligt op de kennismaking met alle kunstdisciplines. Dit programma wordt door alle scholen afgenomen en biedt één compleet project per jaar per groep.

Cultuurbonusprogramma: bevat allerlei beweegactiviteiten met een cultureel tintje zoals, dans, circus en drama. Hier krijgt een school per groep drie uur toegewezen, naar eigen inzicht te verdelen.

Doel:

Brede kennismaking met kunstdisciplines en de culturele omgeving leren kennen.

Basis Cultuurmenu

Groep	Discipline
Onderbouw 1-2-(3)	Muziek
	Voorstelling (muziek, dans of theater)
	Multimedia: film
	Erfgoed
Middenbouw 3-4-5-(6)	Beeldend
	Voorstelling (muziek, dans of theater)
	Muziek
	Erfgoed
Bovenbouw (6)-7-8	Voorstelling (muziek, dans of theater)
	Erfgoed
	Literatuur
	Multimedia of Beeldend

Actieve workshops dans en drama worden vanuit het Cultuurbonusprogramma gekozen (3 uur per groep).

Componenten

Om extra afname van cultuureducatie te stimuleren kan de hele school componenten toevoegen aan het Basis Cultuurmenu. Hierbij wordt een korting gegeven bij 1, 2, of 3 componenten. Een extra component wordt gekozen voor de hele school. Ook deze keuze kan per groep verschillen.

De componenten zijn:

1. Kinderboekenweek-voorstelling

Een voorstelling wordt geselecteerd door de cultuurcoach, de voorstelling sluit aan bij het thema van de Kinderboekenweek van dat jaar.

Doel:

Thematische verbinding of koppeling met andere educatie en aansluiting bij een themaperiode.

2. Reizen in de Tijd; doorlopende leerlijn erfgoed

De doorlopende *leerlijn Erfgoed* wordt ontwikkeld in deze regio voor groep 1 t/m 8. De lessen worden aangeboden via www.reizenindetijd.nl.

Op de website is al het materiaal te vinden dat de leerlingen nodig hebben: het is de virtuele gereedschapskist voor leerlingen en leerkrachten. Er zijn opdrachten, verhalen, achtergrondinformatie, presentaties, handleidingen en games te vinden. Verder is er bij vrijwel elk leerjaar een op maat gemaakte game. Deze game of teaser dient als werkvorm om het thema in de lessenserie van dat leerjaar te onderzoeken.

- De erfgoededucatie in *Reizen in de Tijd* gaat uit van een vakoverstijgende en interactieve benadering, waarin plaats is voor diverse werkvormen.
- In de lessen is er gericht aandacht voor de vaardigheden die een kind in de 21ste eeuw nodig heeft (21ste-eeuwse vaardigheden).
- De leerlingen gaan zoveel mogelijk zelfstandig aan de slag en worden uitgedaagd om zelf met antwoorden te komen. Richtvragen om tot die antwoorden te komen zijn: Wat zie (voel, hoor of proef) je? Wat doet dit met je? Waar doet dit je aan denken? En wat betekent dit voor jou en voor anderen?
- Vanaf groep 5 hebben de lessen een relatie met de tijdvakken en de canon (<https://www.entoen.nu/>) Onderwerpen of tijdvakken die in de geschiedenismethodes worden behandeld, krijgen een plek in de leerlijn. De leerlingen ontdekken in *Reizen in de Tijd* het lokale verhaal dat aansluit bij het landelijke thema.

Doel:

Een doorlopende leerlijn erfgoed geïntegreerd in het curriculum en met mogelijkheden tot verbindingen met andere kennisdomeinen.

3. A. Project op maat

De school kan aanbod kiezen uit het totaalaanbod Cultuur, dat ook gepubliceerd zal worden op de website van Muzehof. Hier kan ook worden gekozen voor een project op maat, dat samen naar de wensen van de school wordt ingevuld. Sommige projecten hebben een meerprijs.

Scholen kunnen vraaggericht gebruikmaken van alle disciplines.

N.B. Deze component kan ook schoolbreed worden ingezet en ingevuld met bijvoorbeeld een dagproject voor de hele school.

Doel:

Vanuit eigen visie en beleid kiezen van (lokaal) kwaliteitsaanbod voor verdieping of verbreding van cultuureducatie.

B. Cultuureducatie met Kwaliteit 3

In project op maat kan ook *CMK* vallen. Hiermee kan de school de bijdrage van het rijk vergroten. Door de kortingsregeling wordt het *CMK*-geld meer waard. Uiteraard wordt dit geheel op wens en inzicht van de school samengesteld binnen de kaders die de *CMK* regeling voorschrijft.

Let op: omdat *CMK* incidenteel geld is, kan dit alleen gedurende de looptijd van het *CMK3- traject* (4 jaar) ingezet worden.

Foto 3 techniek in kindervoorstelling

3.2 Financiën

Scholen

Voor het schooljaar 2021-2022 krijgen scholen een bedrag van ca. € 20,76 (€ 16,37 prestatiebox-, en € 4,39 Velogelden) per leerling voor cultuureducatie als lumpsum vanuit OCW.² Als de bijdrage van het rijk verandert zullen onderstaande tarieven aanpassing vergen.

Gemeente

De gemeente stelt een budget beschikbaar aan Muzehof ten behoeve van de uitvoering, planning en coördinatie. Hierdoor draagt zij bij aan het Basis Cultuurmenu, stimuleert de scholen tot een verdiepingsprogramma en deskundigheidsbevordering. Indien de bijdrage van de gemeente verandert vergen onderstaande tarieven aanpassingen.

Basis Cultuurmenu

De kosten voor het Basis Cultuurmenu zijn € 8,50 per leerling (incl. het Cultuurbonusprogramma). Voor het Basis Cultuurmenu is dat € 7,50 en voor het Cultuurbonusprogramma € 1,00.

Basis Cultuurmenu + Componenten

Elke extra component: € 6 per leerling.

Korting bij elke extra component.

1 component 6% korting.

2 componenten 11% korting.

3 componenten 17% korting.

De korting is gebaseerd op het lumpsum bedrag dat alle scholen ontvangen. Wanneer scholen hun volledige cultuurbudget inzetten ten behoeve van het Cultuuronderwijs worden zij beloond met de mogelijkheid om het Basis Cultuurmenu met twee componenten uit te bereiden. Hierdoor wordt het voor alle scholen mogelijk om deel te nemen.

Basismenu +1 component:

- Korting 6%
- Kosten school € 13,63 per leerling

Basismenu + 2 componenten

- Korting 11%
- Kosten school € 18,25 per leerling

Basismenu + 3 componenten:

- Korting 17%
- Kosten school € 22,00

Basis Cultuurmenu met componenten:

Soort menu	Kosten zonder korting	Kosten school met korting	Korting
Basismenu	€ 8,50		
Basismenu +	€ 14,50	€ 13,63	€ 0,87
Basismenu ++	€ 20,50	€ 18,25	€ 2,26
Basismenu +++	€ 26,50	€ 22,00	€ 4,51

² <https://www.lkca.nl/geldzaken/lumpsum-en-prestatiebox/>

Planning en organisatie

De cultuurcoach stelt jaarlijks vóór 1 mei het nieuwe aanbod vast. De cultuurcoach plant met elke school een gesprek om de keuzes door te spreken tussen 1 mei en eind juni. Na juni wordt er gewerkt aan de planning, die in ieder geval na de herfstvakantie beschikbaar is voor de scholen. Scholen kunnen hun voorkeur doorgeven voor wanneer ze iets willen laten plaatsvinden. Met de voorkeuren van de school wordt zoveel mogelijk rekening gehouden.

3.3 Rollen en taakverdeling

Scholen

Alle scholen zorgen voor een geschoolde Interne Cultuur Coördinator (ICC'er), die visie en beleid helpt ontwikkelen, ontwikkelingen op school begeleidt, gesprekspartner is voor de aanbieders en de vraag van de school communiceert. Directeuren dragen er zorg voor dat de ICC'ers binnen de looptijd van dit convenant een ICC-cursus afronden.

Muzehof

Muzehof Cultuur en School zorgt voor een kwalitatief goed aanbod, waarbij de ontwikkeling van het kind centraal staat. Zij biedt ondersteuning bij visieontwikkeling en organiseert nascholingen. Zij verzorgt de organisatie en planning voor het Basis Cultuurmenu, Cultuurbonusprogramma (CBP) en de extra afgenomen componenten. Ervaren adviseurs kunnen ondersteunen bij het maken van leerlijnen, ontwerpen van cultuuronderwijs en het creëren van samenhang in het curriculum. Muzehof faciliteert en ondersteunt de ontwikkeling van aanbieders en culturele partners.

Culturele partners en kunstaanbieders

Staan garant voor goed aanbod en ontwikkeling van nieuw aanbod op basis van de behoeften van het onderwijs.

Gemeente Zutphen

Maakt in lijn met de culturele visie en gekoppeld aan de subsidieverlening, afspraken met de culturele basisinstellingen over een aanbod van activiteiten in het kader van het cultureel basisprogramma. Denkt mee over aanvullende middelen t.b.v. stimuleringsbijdragen voor extra culturele activiteiten.

4. Deskundigheidsbevordering

Muzehof vindt het van groot belang dat cultuureducatie op een kwalitatief hoog niveau wordt aangeboden. Zij ziet het als haar taak te zorgen voor een goed scholingsprogramma. Dit programma wordt zo samengesteld, dat er voor de educatiemedewerkers van de culturele instellingen, kunstaanbieders, ICC'ers, directeuren en schoolbesturen een interessant scholingsaanbod is.

Ten behoeve van kennisdeling en ontwikkelingen, heeft Muzehof nauw contact met regionale en landelijke organisaties en netwerken, waaronder Cultuur Oost, LKCA en Platform Cultuureducatie Achterhoek.

Foto 4
Deskundigheidsbevordering
leerkrachten

Bijlage 1: Financiën

Financiën voor Cultuuronderwijs in het Primair onderwijs

Hieronder volgt een uitleg over de beschikbare budgetten, die scholen in het primair onderwijs, aan cultuureducatie te besteden hebben. Dit zijn de standaard budgetten die voor iedere school beschikbaar zijn gesteld door het rijk. Jaarlijks kunnen deze bedragen veranderen.

De lumpsum is een budget voor alle kosten dat scholen ontvangen van OCW. Tot en met dit schooljaar kwam bovenop de lumpsum nog aanvullend geld beschikbaar via de prestatiebox, onder andere bedoeld voor cultuureducatie.

Geld voor cultuureducatie in de prestatiebox

Voor schooljaar 2020-2021 is, voorlopig, € 203,68 per leerling aanvullend beschikbaar gesteld uit de prestatiebox. Scholen moeten dit geld gebruiken voor de doelen die het ministerie aan de box heeft gekoppeld, zoals talentontwikkeling. Cultuureducatie en techniekonderwijs vallen onder de doelstelling talentontwikkeling door uitdagend onderwijs.

Van de voorlopig vastgestelde € 203,68 per leerling is een bedrag uit de prestatiebox gereserveerd voor cultuureducatie. Voor 2020-2021 is dit vooralsnog € 16,37 euro per leerling.

Dit bedrag is inclusief de € 3 per leerling voor museumbezoek.

Zo kan iedere basisschoolleerling minimaal een keer in zijn schooltijd naar een museum.

Voor het jaar 2020-2021 is het volgende bedrag dus geormerkt voor culturele vorming uit de lumpsumbegroting en de prestatiebox-regeling: € 105,31 per school plus € 20,76 per leerling (€ 4,39 plus € 16,37).

Het algemeen doel van de regeling is om de prestaties van leerlingen, leraren en schoolleiders te vergroten. Meer in het bijzonder gaat het om het doel om de samenhang binnen het leergebied kunstzinnige oriëntatie te vergroten en de kwaliteit van cultuureducatie te verhogen.

Met ingang van 2021-2022 verdwijnt de prestatiebox, maar niet het aanvullende budget voor cultuureducatie. Dat geld wordt opgenomen in de lumpsum en het ministerie gaat monitoren dat het wel gebruikt blijft worden voor dit doel.

Voorwaarden en verantwoording

De scholen zijn verplicht om in hun jaarverslag en jaarrekening te melden, waaraan zij de middelen voor de prestatiebox uitgegeven. Met het opnemen van het budget in de lumpsum komt deze specifieke verantwoording vanaf schooljaar 2021-2022 te vervallen. Toch wil het ministerie wel zicht houden op dit specifieke budget voor cultuureducatie, ook om de aandacht voor cultuureducatie vast te houden. Daarvoor zal het ministerie via monitoring en vragenlijsten de komende jaren scholen bevragen over de inzet op dit gebied.

Tip voor cultuurcoördinatoren

Maak een cultuureducatieplan met een duidelijk voorstel voor de besteding van het bedrag dat bestemd is voor cultuureducatie. Leg dit tijdig voor aan de directie, zodat het meegenomen kan worden in het strategisch meerjarenplan en in de meerjarenbegroting.

Lumpsum

In de lumpsumbegroting staan posten voor onder meer personeel, leermiddelen, excursies, presentaties, deskundigheid en schoolontwikkeling. Hiermee krijgen schoolbesturen een grotere bestedingsvrijheid. Ze kunnen het beleid beter afstemmen op de situatie van de school en het maakt maatwerk voor leerlingen

mogelijk. Schoolbesturen moeten verantwoording afleggen over hun keuzes aan personeelsleden, leerlingen, ouders en andere belanghebbenden.

De Velo (vereenvoudigde londo-gelden), onderdeel van de lumpsum, zijn bestemd voor culturele vorming. Het budget is € 105,31 per school en € 4,39 per leerling. Dit geld is voor culturele activiteiten, de aanschaf van een methode, materiaal of scholing voor het personeel over cultuureducatie. Daar komen tot en met schooljaar 2020-2021 de prestatiebox-gelden nog eens bovenop.

Budget

Regeling geldt tot 2021 en het bedrag wordt jaarlijks bekend gemaakt.

Budget schooljaar 2020-2021: € 16,37 per leerling (Dit bedrag is inclusief de € 3 per leerling voor museumbezoek, zodat iedere basisschoolleerling minimaal een keer in zijn schooltijd naar een museum kan). De school hoeft geen subsidie aan te vragen. Het schoolbestuur ontvangt het subsidiebedrag.

Verantwoording besteding

Schoolbesturen zijn vrij om zelf te beslissen waaraan zij het geld uit de prestatiebox besteden: aan cultuureducatie, taal en rekenen, wetenschap en techniek, talentontwikkeling en/of professionalisering van leraren en schoolleiders. Ze zijn wel verplicht om in het jaarverslag en in de jaarrekening te vermelden waaraan zij het geld hebben uitgegeven.

Wanneer je het geld uit de lumpsum en prestatiebox gebruikt, dan heb je:

€ 20,76 per leerling en

€ 105,31 per school

Bovenstaande informatie is afkomstig van de website van het Landelijke Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA). <https://www.lkca.nl/geldzaken/lumpsum-en-prestatiebox>

Foto 5 Schoolvoorstelling 't Trefpunt Gorssel

Bijlage 2: Landelijke subsidies en uitgangspunten

Landelijke context

Programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024

Door het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit profiteren kinderen op de basisschool van goed cultuuronderwijs. Kinderen leren met plezier belangrijke vaardigheden en kunnen zich - dankzij goed cultuuronderwijs - ontwikkelen tot creatieve en kritische mensen die klaar zijn voor de uitdagingen in deze 21ste eeuw.

Sinds 2013 zijn in het hele land projecten gestart voor een periode van vier jaar. In deze projecten werkten scholen samen met culturele instellingen aan de ontwikkeling van doorlopende leerlijnen voor muziek, dans, tekenen, toneel en erfgoed. Ook zijn beoordelingsinstrumenten ontwikkeld, zorgden culturele instellingen voor aanbod dat gericht is op de vraag van de school en is de deskundigheid van leerkrachten vergroot.

In 2021 startte een nieuwe periode van vier jaar Cultuureducatie met Kwaliteit. Een groot aantal projecten heeft opnieuw subsidie aangevraagd en worden dus voortgezet. Sommige projecten zijn gestopt en er zijn ook nieuwe scholen welkom. De school kan geheel opmaat aan dit programma invulling geven.

Aanvullende subsidieregelingen

Om de projecten verder te ondersteunen, heeft het ministerie van OCW extra geld voor aanvullende projecten en beleid beschikbaar gesteld. Deze projecten werden uitgevoerd door culturele instellingen of Pabo's. Met dit geld zijn onder meer de kennisbasis kunstvakken op de pabo ontwikkeld en de post-hbo opleiding Cultuurbegeleider in het primair onderwijs. Daarnaast zijn er de regelingen impuls muziekonderwijs en mediakunst- en erfgoededucatie.

Méér Muziek in de Klas

Méér Muziek in de Klas is het initiatief binnen het programma om muziekonderwijs op school te stimuleren. De ambitie is om structureel en goed muziekonderwijs op basisscholen mogelijk te maken. Dit doen we door initiatieven zichtbaar te maken, kennis van leerkrachten te vergroten en te laten zien hoe leuk en waardevol muziekonderwijs is. Via de impuls muziekonderwijs konden scholen extra geld voor muziekonderwijs aanvragen.

Basis voor Cultuureducatie

Het LKCA heeft de basis voor cultuureducatie ontwikkeld. Deze publicatie biedt ondersteuning aan bestuurders en beleidsmakers om goede cultuureducatie te versterken.

De handreiking benoemt 10 concrete uitgangspunten voor kwalitatief goede cultuureducatie die bereikbaar is voor elke leerling.

1. Ontwikkel een visie op cultuuronderwijs en neem de regie en verantwoordelijkheid voor de uitvoering op je.
2. Maak gebruik van leerplankaders (binnenschools) en raamleerplannen of richtlijnen (buitenschools).
3. Integreer cultuur in het onderwijscurriculum met een doorgaande leerlijn cultuureducatie.
4. Ontwikkel een cultuurcurriculum op school met ruimte voor de ontwikkeling van artistiek-creatieve vaardigheden in een cultuurhistorische context, waarin plaats is voor afzonderlijke kunst disciplines en cultureel erfgoed. Examen doen in een kunstvak blijft mogelijk.
5. Buitenschoolse educatie richt zich op verbreding en verdieping van de cultuurvakken. Buitenschoolse educatie is gericht op participatie en ontplooiing van talent en is laagdrempelig beschikbaar voor iedereen. Buitenschoolse educatie laat de brede maatschappelijke waarde van cultuur zien.

6. Er is een doorlopende leerlijn en heldere tussen- en einddoelen, zodat er een goede aansluiting is tussen primair en voortgezet cultuuronderwijs en tussen binnen- en buitenschoolse cultuureducatie.
7. Docenten zijn goed geschoold.
8. Gemeenten stellen combinatiefunctionarissen cultuur aan. Elke school zorgt voor een aanspreekpunt in de vorm van een cultuurcoördinator.
9. Een cultuurrijke leer- en leefomgeving vraagt om afstemming en afspraken over voorzieningen en verantwoordelijkheden tussen onderwijs, culturele partijen en overheden. Provincies hebben de regierol voor regionale afstemming.
10. Leer van elkaars ervaringen, zodat het gewenste ambitieniveau sneller wordt bereikt.

Curriculum.nu

Staatssecretaris Sander Dekker startte najaar 2014 het gesprek over een nieuw onderwijscurriculum. Kunst en Cultuur maakt onderdeel uit van de brede persoonsvorming.

De Onderwijscoöperatie, PO-raad, VO-raad, de AVS (Algemene Vereniging Schoolleiders), het LAKS (Landelijk Aktie Komitee Scholieren) en Ouders & Onderwijs hebben de handen ineengeslagen als Coördinatiegroep. Zij hebben een voorstel opgesteld om te komen tot een herziend curriculum in het funderend onderwijs met een centrale rol voor de leraren. In 2018 bogen verschillende ontwikkelteams zich over de vraag wat leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs moeten kennen en kunnen. Eind 2018 presenteerden de teams hun resultaten, die de basis leggen voor nieuwe kerndoelen en eindtermen. In 2019 debatteerde de Tweede Kamer en het Kabinet hierover en bepalen zij het vervolg van dit traject.

Interne Cultuurcoördinator (ICC'er) en Cultuurbegeleider

- Interne Cultuurcoördinator

De interne cultuurcoördinator (ICC'er) op school is de spil voor goed cultuuronderwijs voor ieder kind op school. De cultuurcoördinator maakt en houdt iedereen enthousiast voor cultuur en creativiteit in de klas en is de verbindende schakel tussen school en culturele omgeving.

De cultuurcoördinator schrijft tijdens de cursus interne cultuurcoördinator (icc-cursus) een cultuurplan voor de school. Dit gebeurt in afstemming met het team en de directie. In het plan staat de visie van de school op cultuuronderwijs, met een plan van aanpak en een meerjarenplan. Een doordachte visie en goed beleid op cultuuronderwijs helpen om de kwaliteit en continuïteit ervan te waarborgen. Cultuuronderwijs wordt onderdeel van het schoolplan en het wordt jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd.

De ICC-cursus biedt praktische handvatten, vaardigheden en inhoudelijke kennis om cultuuronderwijs op school optimaal vorm te geven, te stimuleren en te borgen. De ICC-cursus bestaat uit acht bijeenkomsten van ieder drie uur. De totale studiebelasting is vijftig uur. Naast het schrijven van een cultuurplan, staan werken aan draagvlak voor cultuuronderwijs en aan de competenties van de cultuurcoördinator centraal.

- Cultuurbegeleider

De post-hbo opleiding Cultuurbegeleider duurt anderhalf jaar en is ontwikkeld als vervolg op de cursus interne cultuurcoördinator (ICC). Je kunt deze opleiding met subsidie volgen als je de ICC-cursus succesvol hebt afgerond of taken als cultuurcoördinator uitvoert. Een cultuurbegeleider is - net als een cultuurcoördinator - meestal een leerkracht met bijzondere taken. Cultuurbegeleider zijn is dus geen functie.

Bij het nieuwe CMK traject hoort een geschoolde ICC'er. Cultuur Oost biedt daarom deze cursus meerder keren per jaar aan, tegen gereduceerd tarief. Bij voldoende aanmelding kan Muzehof deze cursus ook verzorgen en geheel afstemmen op de lokale situatie.

De opleiding is gevalideerd door Registerleraar.nl voor 420 registerpunten. Na het doorlopen van de opleiding kunt je als cultuurexpert aantoonbaar in aanmerking komen voor een LB-schaal. Je voldoet dan aan de SBL-competenties met taakverzwarende elementen.